

Viešoji konsultacija dėl Nacionalinės švietimo agentūros vystymosi modelio sukūrimo

2020 m. kovo mėn., Vilnius

KONTEKSTAS	<p>Šiuo metu Lietuvoje vyksta švietimo struktūrinė reforma. Vienas iš reformos tikslų – pertvarkyti švietimo ir mokslo finansavimo sistemą taip, kad valstybės finansiniai ištekliai būtų naudojami kuo efektyviau, skatintų siekti aukštos švietimo kokybės, didintų aukštojo mokslo konkurencingumą, o švietimo ir mokslo sistemos sukurti rezultatai atitiktų valstybės, visuomenės ir ūkio poreikius. Šiame kontekste buvo reorganizuotos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai pavaldžias švietimo pagalbos įstaigos. Jų pagrindu 2019 m. rugsėjo 1 d. įkurta Nacionalinė švietimo agentūra. Šiuo metu Agentūra yra atsakinga už švietimo politikos įgyvendinimą ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo įstaigose. Agentūra potencialiai galėtų tapti moderniu kompetencijų centru, galinčiu įgyvendinti švietimo strateginius pokyčius. Tam reikalinga sukurti tvarią Agentūros viziją ir misiją, iškelti strateginius tikslus ir parengti tolimesnio vystymosi koncepciją.</p>
VYKDYTA KONSULTACIJA IR JOS TIKSLAS	<p>Konsultacijos tikslas – iširti užsienio praktikas bei sužinoti suinteresuotų šalių ir ekspertų nuomones ir jų pasiskirstymą, sudarant galimybes visiems dalyvaujantiems pagrįsti savo požiūrį į pateiktą preliminarų Nacionalinės švietimo agentūros vystymosi modelį. Ši informacija padės kuriant agentūros viziją, misiją, organizacinę struktūrą ir strateginius tikslus. Taip pat, viešoji konsultacija leis identifikuoti problemines sritis bei nustatyti galimus veiksmus ateityje.</p>
VIEŠOSIOS POLITIKOS PRIORITETAS	<p>Bendrojo ugdymo srities plėtros prioritetai ir tikslai yra iškelti pagrindiniuose Lietuvos Respublikos strateginiuose dokumentuose:</p> <ul style="list-style-type: none">• Valstybės pažangos strategija „Lietuva 2030“;• 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programa;• Valstybinė švietimo 2013–2022 metų strategija;• Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa ir struktūrinės reformos.
KONSULTACIJOS DALYVIAI	<p>Tikslinės grupės, kurioms yra aktualus Nacionalinės švietimo agentūros vystymosi modelis:</p> <ul style="list-style-type: none">• pedagogai;• moksleiviai ir jų tėvai;• viešojo ir nevyriausybinių sektoriaus atstovai:<ul style="list-style-type: none">○ Švietimo, mokslo ir sporto ministerija;○ Nacionalinė švietimo agentūra;○ Lietuvos savivaldybių asociacija;○ Pedagogų rengimo centrai;○ Savivaldybių švietimo centrai;○ Lietuvos Respublikos Prezidentūra;○ „Renkuosi mokyti“.• ekspertai:<ul style="list-style-type: none">○ Vyriausybės strateginis analizės centras;○ Žinių ir ekonomikos forumas;○ Privatūs tyrimų institutai;○ Vadybos ekspertai.
KONSULTACIJOS METODAS	<p>Atsižvelgiant į problemos kompleksškumą, buvo taikyti keli metodai, skirti identifikuoti suinteresuotų šalių bei švietimo politikos ekspertų pozicijas bei rekomendacijas dėl Nacionalinės švietimo agentūros vystymosi gairių. Projekto metu buvo vykdomi pusiau struktūruoti interviu su suinteresuotomis šalimis bei ekspertais. Taip pat, suorganizuotas dvi fokusuotos grupinės diskusijos: viena su suinteresuotomis šalimis, kita su švietimo politikos, vadybos bei ugdymo turinio ekspertais.</p> <p>Pusiau struktūruotų interviu metu buvo rengiamas preliminarus nacionalinės švietimo agentūros vystymosi modelis. Institucijų su kurių atstovais buvo atlikti interviu sąrašas:</p>

Vyriausybės strateginės analizės centras (STRATA)	Žinių ir ekonomikos forumas
Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO)	ISM vadybos ir ekonomikos universitetas
Mokyklų tobulinimo centras	Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarija
Lietuvos Respublikos Vyriausybė	Nacionalinė švietimo agentūra
Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Mokyklų vadovų asociacija

Atlikus pusiau struktūruotus interviu bei patobulinus preliminarų Nacionalinės švietimo agentūros vystymosi modelį, buvo organizuotos dvi fokusuotos grupinės diskusijos. Diskusijų tikslas - siekis papildyti modelį ekspertinėmis įžvalgomis, identifikuoti suinteresuotų šalių ir ekspertų įžvalgas dėl Agentūros vizijos, misijos bei strateginių tikslų.

Pirmoji fokusuota grupinė diskusija vyko su švietimo politikos, strateginio planavimo, vadybos, pokyčių valdymo ir kitais ekspertais bei savo srities profesionalais, turinčiais sėkmingos organizacijų vystymo patirties. Jos metu buvo siekiama identifikuoti tinkamiausią Agentūros vystymosi modelio sąrangą ir veiklos principus.

Ekspertų sąrašas:

1. Vyriausybės strateginio analizės centro atstovas arba atstovai;
2. Valdymo koordinavimo centro atstovas arba atstovai;
3. Žinių ekonomikos forumo atstovas arba atstovai;
4. Nacionalinės švietimo agentūros atstovas arba atstovai;
5. Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos atstovas arba atstovai.

Antrosios fokusuotos grupinės diskusijos metu savo įžvalgomis bei pastebėjimais apie preliminarų Agentūros modelį dalinsis suinteresuotosios šalys.

Dalyvių sąrašas:

1. Mokytojų asociacijų atstovas arba atstovai;
2. Mokyklų vadovų asociacijos atstovas arba atstovai;
3. Universitetų rektorių konferencijos atstovas arba atstovai;
4. Nacionalinės švietimo agentūros atstovas arba atstovai;
5. Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos atstovas arba atstovai.
6. Lietuvos kolegijų direktorių konferencijos atstovas arba atstovai;
7. Lietuvos moksleivių sąjungos atstovas arba atstovai;
8. Savivaldybių asociacijos atstovas arba atstovai.
9. Mokyklų tobulinimo centro atstovai
10. Lietuvos švietimo centrų darbuotojų asociacijos atstovas arba atstovai;
11. Lietuvos Pedagoginių psichologinių tarnybų vadovų asociacijos atstovas arba atstovai.

KONSULTACIJOS REZULTATAI

A) PUSIAU STRUKTŪRUOTI INTERVIU DĖL NACIONALINĖS ŠVIETIMO AGENTŪROS VYSTYMOŠI MODELIO RENGIMO

Pusiau struktūruotų interviu rezultatų analizė parodė, kad:

- tarp švietimo pagalbą įvairiuose lygmenyse teikiančių institucijų trūksta tarpinstitucinio bendradarbiavimo;
- Lietuvoje trūksta, įrodymais grįstos, švietimo politikos, kuria remiantis būtų priimami sprendimai;
- reorganizuojant įstaigas nebuvo atlikta įstaigų funkcijų peržiūra, t. y. įstaigų visos funkcijos perkeltos į naują Agentūrą. Reorganizavimo metu buvo peržiūrėti žmogiškieji išteklių ir sumažintas etatų skaičius, tačiau, kol kas, nėra įvertinta, kokį ekonominį efektą turėjo įstaigų apjungimas;

- agentūra potencialiai galėtų tapti moderniu kompetencijų centru, galinčiu įgyvendinti švietimo strateginius pokyčius ir reformuoti visą bendrojo lavinimo sistemą. Visgi tam reikalinga sukurti Agentūros viziją ir misiją, išskirti strateginius tikslus ir parengti vystymosi koncepciją, kurių Agentūra šiuo metu neturi.

Siūlymai:

- 1 | Rekomenduojama skatinti bendradarbiavimą, peržiūrėti švietimo pagalbos specialistų funkcijas, darbo krūvį ir užmokestį, tobulinti darbuotojų kompetencijas ir specialistų pasiruošimą.
- 2 | Stiprinti žmogiškųjų išteklių valdymo sritį.
- 3 | Nacionalinėje švietimo agentūroje diegti strateginių projektų valdomo metodiką.
- 4 | Atsisakyti perteklinių administracinių funkcijų, kurias vykdo Nacionalinė švietimo agentūra.

KONSULTACIJOS REZULTATAI

B) FOKUSUOTOS GRUPINĖS DISKUSIJOS DĖL NACIONALINĖS ŠVIETIMO AGENTŪROS VYSTYMOSI GAIRIŲ RENGIMO

Fokusuotų grupinių diskusijų metu buvo aptarta:

- nacionalinės švietimo agentūros viziją ir pagrindinę misiją;
- agentūros santykis su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, savivaldybėmis bei mokyklomis;
- galimybė įtraukti neformalųjį bei profesinį mokymą į Agentūros veiklos sritis;
- viešųjų pirkimų vykdymo, turto valdymo bei registru administravimo funkcijų atsisakymo galimybė;
- agentūros organizacinė struktūra;
- agentūros juridinis statusas;
- agentūros paskirtis (kompetencijų centras) ir pagrindinės veiklos kryptys (švietimo stebėseną ir ugdymo turinio kūrimas).

Siūlymai:

- 1 | Agentūros vizija ir misija turėtų būti orientuota į ugdymo kokybės užtikrinimą.
- 2 | Agentūra galėtų vystytis kaip kompetencijų centras, tačiau itin svarbu užtikrinti Agentūros nepriklausomumą ir atskaitomybę.
- 3 | Įvertinti finansavimo diversifikavimo galimybes pasitelkiant ESF lėšas.
- 4 | Užtikrinti Agentūros įsitinklinimą ir glaudų bendradarbiavimą su suinteresuotomis šalimis.

TOLIMESNI ŽINGSNIAI

Viešosios konsultacijos rezultatai bus naudojami rengiant galutinę Nacionalinės švietimo agentūros vystymosi modelio gaires.

KONSULTACIJOS VERTINIMAS

Viešosios konsultacijos metu išpildyti visi jos plane numatyti įgyvendinimo rodikliai.

- Įvykdytos dvi fokusuotos grupinės diskusijos bei pusiau struktūruoti interviu su suinteresuotomis šalimis bei ekspertais.
- Diskusijos dalyvių skaičius: 32. Interviu dalyvių skaičius: 25.
- Konsultacijų metu įgytos įžvalgos ir rekomendacijos įtrauktos į galutinį Nacionalinės švietimo agentūros vystymosi modelį.

IŠMOKTOS VIEŠOSIOS KONSULTACIJOS VYKDYMO PAMOKOS

Viešosios konsultacijos atlikimas patobulino mūsų laiko valdymo įgūdžius bei padidino suvokimą apie tarpinstitucinio bendradarbiavimo svarbą. Taip pat, diskusijos metu buvo įgyta diskusijų moderavimo patirtis.

Šio projekto metu supratome, jog vykdant pokyčius švietime labai svarbu įtraukti visas suinteresuotas puses bei ekspertus ir išgirsti bei atsižvelgti į žmonių, kuriems priimami sprendimai darys tiesioginę įtaką, nuomonę ir pasiūlymus.

ASMUO
KONTAKTAMS

Orestas Strauka | „Kurk Lietuvai“ projektų vadovas | orestas.strauka@kurkl.lt
Dovilė Sujetaitė | „Kurk Lietuvai“ projektų vadovė | dovile.sujetaite@kurkl.lt
Tauras Jonaitis | „Kurk Lietuvai“ projektų vadovas | tauras.jonaitis@kurkl.lt

2a. Tikslo ir uždavinių forma

<p>Nagrinėjama viešosios politikos problema</p>	
<p>Konsultacijos tikslas</p>	
<p>Konsultacijos uždaviniai</p>	
<p>Kaip rezultatai bus panaudojami?</p>	

3a. Tikslinių grupių sąrašo forma

Nr.	Atstovaujama visuomenės dalis	Tikslinė grupė / organizacija

6a. Konsultacijos komandos forma

Komandos narys	Asmuo	Atsakomybės
Konsultacijos lyderis		
Temos kuratoriai		
Komunikacijos specialistas		
Organizatorius		
Moderatorius		

10a. Vertinimo rodiklių forma

Rodiklis	Aprašymas	Siekiamą reikšmę
Procesui vertinti		
Poveikiui vertinti		

18a. Vertinimo klausimynas

Proceso
vertinimas

18a. Vertinimo klausimynas

Poveikio
vertinimas
